

Lausunto Oravin-Joutenveden osayleiskaavamuutoksen kaavaluonnoksesta

RAKYL 22.05.2024 § 82

Valmistelijat	Rakennustarkastaja Juha Karvinen, puh. 044 - 417 4692, juha.karvinen@savonlinna.fi ja ympäristöpäällikkö Matti Rautiainen, puh. 044 - 417 4685, matti.rautiainen@savonlinna.fi
Selostus	Etelä-Savon ELY-keskus on selvittänyt saimaannorpan poikas- ja makuupesien sijoittumista suhteessa Oravin-Joutenveden osayleiskaavan rakentamattomiin rakennuspaikkoihin. Kyseisen kaavan alueella on arviolta noin 30 rakennuspaikkaa, joiden toteuttaminen ja käyttö voivat aiheuttaa häiriöitä norpan pesinnälle. Kaavamuutosprosessin tarkoituksena on selvittää, mitkä näistä rakennuspaikoista voitaisiin siirtää etäämmälle saimaannorpan pesistä. Ensisijainen vaihtoehto on aina rakennuspaikan siirtäminen toiseen vähemmän haitalliseen paikkaan ko. maanomistajan mailla ja vasta, jos sellaista mahdollisuutta ei ole, harkitaan rakennusoikeuden korvaamista. Mikäli maanomistajien kanssa käydyissä neuvotteluissa ei ole löydetty ratkaisua rakennuspaikan siirtämiseksi tai korvaamiseksi, rantayleiskaavaan ei tältä osin tehdä muutoksia ja se säilyy ennallaan. Tällöin rakennuspaikalle ei välttämättä ole mahdollista myöntää rakennuslupaa. Saimaannorppa on rauhoitettu, luonnonsuojeluasetuksella uhanalaiseksi ja erityisesti suojeltavaksi säädetty laji, jonka lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty (LsL 78 §). Rakennuspaikan siirtäminen vaatii mahdollisesti tarkempia ympäristöselvityksiä niille alueille, jonne rakennuspaikkoja siirretään. Vasta tämän jälkeen voidaan varmistua siitä, että kaavan muuttaminen ei merkittävästi heikennä mahdollisia muita erityisiä luonto- ja maisema-arvoja. Rakennuspaikat pyritään osoittamaan kaavaan siten, että vapaata yhtenäistä rantaviivaa jää mahdollisimman paljon. Käytännössä tämä tarkoittaa rakennuspaikkojen sijoittamista useamman rakennuspaikan ryhmiin. Yhden rakennuspaikan rantaa varaavaksi alueeksi pyritään kaavalla määrittämään enintään noin 80 m. Mikäli tästä poiketaan, tulee olla erityinen peruste. Kaavaselostuksessa on tuotu esiin kaikki siirrettäviksi ehdotetut rakennuspaikat, vaikka kaavamuutos ei kyseisellä alueella toteutuisikaan. Aloite kaavamuutoksen laatimiseen on tullut ELY-keskukselta. Savonlinnan kaupunki käynnisti tämän johdosta Oravin-Joutenveden osayleiskaavamuutoksen. Kaavamuutoskohteet ovat yksittäisiä pienialaisia kohteita eripuolilla Oravin-Joutenveden osayleiskaavaa. Yksittäiset kaavamuutoskohteet, niiden oleelliset lähtökohdat ja suhde voimassa olevaan yleiskaavaan on kuvattu tarkemmin kaavaselostuksessa ja kaavaluonnoksissa. Savonlinna kuuluu Etelä-Savon maakuntaliiton alueeseen ja Etelä-Savon maakuntakaavan vaikutuspiiriin. Etelä-Savon alueella on voimassa kolme maakuntakaavaa:

- Etelä-Savon maakuntakaava vuodelta 2010
- Etelä-Savon 1. vaihemaakuntakaava vuodelta 2016
- Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaava vuodelta 2016.

Maakuntakaavassa muutoskohteet sijoittuvat maakuntakaavassa osoitettujen laajojen luonnonsuojelualueiden sekä Natura-alueiden läheisyyteen.

Suunnittelualueella on voimassa **Oravin-Joutenveden osayleiskaava**, jota on tarkoitus muuttaa tässä kaavaprosessissa.

Kaavamuuotosalueet eivät sisällä **ranta-asemakaavoitettuja tai asemakaavoitettuja** alueita.

Alueen ja sen ympäristön luontoarvot ovat merkittäviä erityisesti saimaannorpan johdosta. Lähes kaikki muutoskohteet sijoittuvat Joutenveden–Pyyveden Natura 2000 -alueen sisälle.

Oravin ympäristöön sijoittuvat kohteet ovat Heinäveden reitin valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen sisällä. Erityisesti Joutenveden maisema on hyvin rikkonainen johtuen eri kokoisten saarten määrästä ja näiden muodostamista sokkeloisista käytävistä. Myös Haukiveden puoleiset maisemat ovat Saimaan järviluonnolle tyypillisiä rikkonaisia maisemia.

Muutoskohteet sijoittuvat etäälle taajamista. Lisäksi usein vaikeasti saavutettaviin saariin. Kohteiden lähetyvillä ei ole kunnallisteknistä verkostoa.

Kaavaluonnoskartat kohteista 2, 4, 5, 7 – 13 ovat esityslistaliitteinä A – C.

Yritysvaikutusten arviointi

Ei merkittävää vaikutusta.

Esittelijät

Rakennustarkastaja Juha Karvinen, puh. 044 - 417 4692, juha.karvinen@savonlinna.fi ja ympäristöpäällikkö Matti Rautiainen, puh. 044 - 417 4685, matti.rautiainen@savonlinna.fi

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää todeta lausuntonaan sekä rakennusvalvonnan että ympäristönsuojelun osalta että, sillä ei ole huomautettavaa kaavaluonnoksesta.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Toimenpiteet

Kaavoituspalvelut / yleiskaavoitus

RAKYL 21.05.2025 § 78
235/10.02.02.00/2024

Valmistelija

Rakennustarkastaja Juha Karvinen, puh. 044 - 417 4692, juha.karvinen@savonlinna.fi ja ympäristötarkastaja Kirsi Haajanen, puh. 044 - 417 4686, kirsi.haajanen@savonlinna.fi

Selostus

Savonlinnan kaupungin kaavoituspalvelut on pyytänyt lausuntoa Oravin-Joutenveden osayleiskaavamuutoksesta, joka on nähtävillä 23.4. – 22.5.2025.

Lähes kaikki muutoskohteet sijoittuvat Joutenveden – Pyyveden Natura 2000 alueen sisälle. Suojelun perusteena oleva laji on saimaannorppa. Alueella on lisäksi merkitystä melko luonnontilaisen järviluonnon säilymiselle. Ainoastaan kohteet 1, 2, 3, 5, 9, 11 ja 12 jäävät Natura-alueen ulkopuolelle. Kohteet 1 ja 2 sijoittuvat Linnasaaren Natura 2000- alueen viereen siten, että Natura-alue rajoittuu rantaan. Näiden kohteiden osalta kaava päädyttiin jättämään ennalleen.

Kaavamuutoskohteille (13 kpl) on tehty erillinen luontoselvitys (4.11.2024) ja korvaavilta rakennuspaikoilta tehtiin selvitys niiden merkittävistä luontoarvoista. Luontoselvitykseen liittyvät maastokäynnit on tehty 4.5., 16.6. ja 10.7.2024.

Kaavamuutos parantaa saimaannorpan elinoloja mahdollistaen paremman pesimärauhan kuin voimassa oleva kaava mahdollistaa. Liikkuminen pesimäalueiden läheisyydessä teoriassa vähenee suhteessa voimassa olevan kaavan toteutumiseen nähden.

Rakennuspaikkoja siirretään alueille, joilla ei ole merkittäviä luontoarvoja luontoarvoja ja vähäiset luontoarvot tulevat turvatuiksi, kun rakentaminen toteutetaan kaavamääräysten mukaisesti.

Kaavamuutoksella ei ole merkittäviä vaikutuksia Joutenvesi-Pyyvesi Natura 2000-alueen suojeluperusteisiin. Kaavamuutos sen sijaan hieman parantaa alueen saimaannorpan suojelullista tilannetta muutamilla pesimäalueilla.

Kokonaisuudessaan kaavaratkaisun oletaan olevan luontoarvot paremmin huomioonottava kuin voimassa oleva kaava. Kaavamuutoksella ei ole merkittäviä vaikutuksia luonnonvaroihin.

Voimassa olevaan kaavaan nähden maisema-arvot tulevat paremmin turvatuiksi Heinäveden reitin valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella. Tälle alueelle on annettu erityinen määräys turvaamaan rantamaisemien eheyttä.

Toimivalta

Laki kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta 24.1.1986/84 § 6 kohta 5. Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii rakennus- ja ympäristölautakunta.

Yritysvaikutusten arviointi

Kaavamuutoksella ei ole merkittäviä vaikutuksia elinkeinoelämään ja toimivan kilpailun kehittymiselle.

Luonnos osayleiskaavan muutokseksi on esityslistaliitteenä D. Kaavaselostus sekä muut asiakirjat ovat kokonaisuudessaan luettavissa kaavoituksen internetsivuilla osoitteessa:
<http://www.savonlinna.fi/asukas/kaavoitus>.

Esittelijä

Rakennustarkastaja Karvinen Juha

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää todeta lausuntonaan Oravin-Joutenveden osayleiskaavan muutosehdotukseen sekä rakennusvalvonnan että ympäristönsuojelun osalta seuraavaa:

Osayleiskaavamuutos nähdään tarpeellisenä, koska se parantaa Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV saimaannorpan elinoloja mahdollistaen paremman pesimärauhan kuin voimassa olevan kaava mahdollistaa.

Oikeuskäytännöissä on kaavoituksen ja saimaannorpan suojelun asemaa on koeteltu (Kuopion HAO 15.5.2003, Diaarinro 02099/00/3050, Kuopion HAO 28.6.2012, Diaarinro 01132/11/4111, KHO:2005:69), joissa saimaannorpan suojelulle on annettu merkittävä painoarvo ja siksi asia on tärkeää ottaa huomioon myös nyt ko. kaavoituksessa.

Vaikkakin luontoselvitys on tehty vuonna 2024, niin kiinteistönomistajan ja toiminnanharjoittajan (kuten tierakentajan, metsähakkuiden tekijän) tulee olla selvillä siitä, esiintyykö toimenpiteiden alla olevalla alueella luonnonsuojelulain (9/2023) mukaisia kohteita ja ottaa toiminnassaan ne huomioon (YSL 6 §, LuonnonsuojeluL). Lisäksi joissakin kohteissa on METSO-ohjelmaan soveltuvaa puustoa. Luontoselvityksessä 2024 on lisäksi mainittu, että joillakin suunnittelualueilla tulee tehdä maastokäynnit kesällä 2025.

Rakennus- ja ympäristölautakunnalla ei ole muuta lausuttavaa kaavaehdotuksesta.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Toimenpiteet Kaavoituspalvelut / yleiskaavoitus